

2

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΔΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
Α Θ Η Ν Α Ι (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

'Αριθ. "Ερωτ. ΙΙΕ. ΙΙ, 94/1970

A'

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

*

Α Θ Η Ν Α Ι 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκεμβρίου 1969 / 15 Μαρτίου 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κεφαλοπόλις) Φαρεκλαΐδα
 (παλαιότερον όνομα: .....), Επαρχίας Τριγυγήσι
 Νομού Π.Ε.Θ.Μ.Ι.Δ.Σ. .....
2. Ὁνοματεπώνυμον τοῦ ἔξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Κωνσταντίνος
Τσιγκανός ... ἐπάγγελμα Διδακτορός ....
 Ταχυδρομική διεύθυνσις Φαρεκλαΐδα .. Τριγυγήσι ...
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἔξεταζόμενον τόπον ... 42 .....
3. Ἀπό ποια πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίαι :
 α) όνομα καὶ ἐπώνυμον Νικόλαος Μπακούδης ...
 .....
 ἡλικία... 68 ... γραμματικοὶ γνώμονες Διηγήσις ..
 ..... τόπος κατοικηγήσις Φαρεκλαΐδα
Τριγυγήσι .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ.....ΑΩΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΓΓΙΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σπορὰν καὶ ποῖαι διὰ
 βοσκὴν ποιμνίων ; Διαβολική .. Περιοχαί .. εἰχανοι
πειραιών .. α. περιφέρειν .. περιοχαί .. περιναί ..
 'Υπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
 ματα ; Χαριτεών ..
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἴδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
 δῆλοι εἰς τοὺς χωρικούς· β) εἰς γαιοκτήμονας ('Ελληνας ἢ ξένος, ὡς
 π.χ. Τούρκους· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
Δικτύων .. είναι γνωστοί .. πράθωνα ..
- 3) Ο πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
 γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
 του ; Διαδοχή .. μεταβολή .. πράττει .. διατήνει, διατηνει
διατάσσει .. μετατάσσει .. διατάσσει .. μετατηνει, μετατηνει ..
 ἐν τὰς τάκνες τὰς ὄλοις τηρούσσει εἰς γάμον
 μετά τὰς τάκνες τὰς ὄλοις τηρούσσει εἰς γάμον

- β'. 1) Οι κάτοικοι άσχολούνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; ΑΙ. εγρι... τα... εποι. λεγεθερεν. μόνον γεωργίαν
 Κτηνοτροφοι και γεωργοι θερετικοι μόνον γεωργοι
- 2) Οι τεχνῖται (δηλ. οι βιοτέχναι) άσχολούνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ...
 αθε. χα. χα. μνησι. κοιν. μι. γη. γεωργίαν
- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὅρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δόλοκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; ....

Ἐν τὰ μεγάλα μεγάλα κτήματα εἰργάζονται πτωχοί καὶ δικτυό-
 μονες μεγάλα μεγάλα κτήματα εἰργάζονται πτωχοί καὶ δικτυό-
 2) Πᾶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπτροι, μισακάτορες, σημισα-
 κατόροι κλπ.) Ηδη. εποιειται Ποία ἦτο ή κοινωνική των θέσις ; ...
 .Κοινωνικα. Εποιειται Κοινωνικη.....

- 3) Ποία ἦτο ή ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ή εἰς χρῆμα) Σην. ειδη. και ει-
 4) Ἐχρησιμοποιούντο καὶ ἔργαται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὰ θερισμα.
 τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ διὰ σόλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ
 προήρχοντο οὗτοι ησαν σύνθετοι μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν
 ἀμοιβήν ἐλάμβανον ή μερομισθίου εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; ....

Ἐχρησιμοποιούντο καὶ δοῦλοι (πτηρέται) ἢ δοῦλαι ; Εάν να,
 δοῦλοι χωρίσ, μεσον. ανθρ. εισεστ. γυναικ. και. εποι. εποι. εποι. εποι.
 5) Ἐχρησιμοποιούντο καὶ δοῦλοι (πτηρέται) ἢ δοῦλαι ; Εάν να,
 ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ....
 ..... Ο.χ. ....

- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαινον δι' ἀνέρεσιν
 ἔργαστας ; ...ηρ. εισεστ. ειδ. τα. ειδ. καθ. ειδ. ....
 καιτι. στεε.....
- β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ώς ἔργαται ..... ἢ ὡς τεχνῖται
 κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζῆδες), πρα-
 ματευτάδες (έμπτοροι) κλπ. ; .... Ο.χ. ....

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲν ζωϊκὴν κόπρον
(βιῶν, αἴγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μὲν καῦσιν: α) τῆς καλα-
μίδης μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἥ μὲν κάλυψιν (παρά-
χωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

*M. ε̄. Σενίγινη... καὶ ο.ρων.. καὶ γ.ο.η.ο.θ.φ.τ.η.η.. η.ε̄ι
φ.η.τ.η.η.η.. θ.η.η.. τ.η.η.. Κ.ε.δ.ο.η.. Χ.δ.ρ.η.η.η.. η.ε̄ι
π.ε.φ.ρ.ε.χ.η.η.. η.α.. Λ.η.η.η.. Κ.ε.η.. Ζ.η.η.η.. Η.η.η..*

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον
σας; .... π.ό.. 1.9.2.0.....

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργι-
καὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Τ.ο.. 6.η.η.η.η.. Α.ρ.ο.η.η..

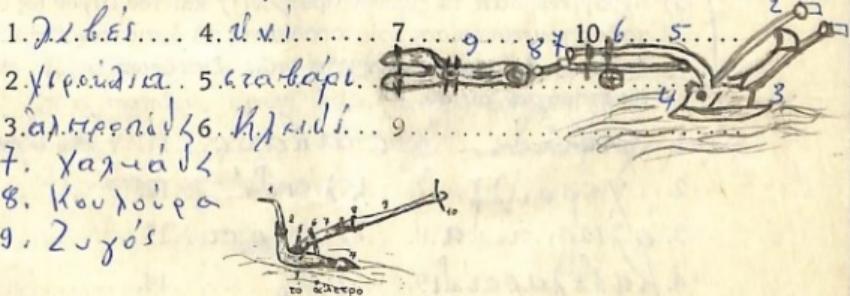
π.ό.. 1.9.2.2.. ε.ε.. μ.η.χ.α.ν.α.ι.. 1.9.4.5..

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).
Εἰς ποιὰ κτήματα ἔχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποὺ ἐγίνετο ἢ προμή-
θεῖα αὐτοῦ; Μηχανοὶ ἄροτρον καὶ ο.ρων. Κ.ε.η.η.η.. Θ.η.η.η.η.. Ζ.η.η.η.

δ.η.η.η.γ.η.η.. Κ.ο.η.. Ε.λ.η.η.η.. Κ.ε.η.η.η.. Ε.ρ.γ.η.η.η.. Ζ.η.η.η.η.. Η.η.η.η..
Ἢ προμηθεῖα ἐγένετο αἱ Εργοστάσιον τοῦ Β.ρ.γ.ρ.ου.

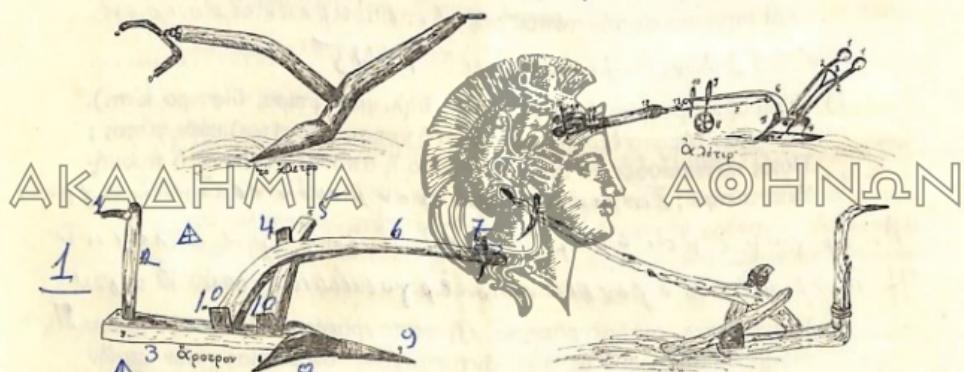
Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἑκάστου τύπου
σιδηροῦ ἄροτρου μὲν τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν
αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) .... 1.9.4.8.....

3) Μηχανὴ θερισμοῦ ..... 1.9.6.9.....

- 4) Μηχανή δεσμάτων τῶν σταχύων (δεματιῶν) ... 1.9.6.2 .....
- 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ ..... 1.9.4.5 .....
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιόν ξύλινον ἄροτρον ... Ο.Ι. Υ.Ι.Ι. Καβ. γεωργοί .....
- .....
- .....
- .....
- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφὴ τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα; τὸν ὑπάρχον. 1

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἔξαρτημάτων αὐτοῦ.
1. ~~Χερούλι~~ ..... 6. ~~ε.τα.βούλι~~ ..... 11. ~~πολεμι~~ .....
  2. ~~Χερούλι~~ ..... 7. ~~κ.λ.ε.δ.ι.~~ ..... 12. .....
  3. ~~α.τ.τ.ρ.ρ.π.ό.λ.α.~~ 8. ~~γ.γ.ε.ρ.ά.~~ ..... 13. .....
  4. ~~κ.α.β.ε.λ.α.ρ.α.ν.δ.ι.~~ 9. ~~γ.γ.ε.ρ.ά.~~ ..... 14. .....
  5. ~~Σ.π.α.δ.γ.~~ ..... 10. ~~γ.γ.ε.ρ.ά.ν.ε.γ.~~ ..... 15. .....

(1) Εάν εἶναι δυνατόν ἀποστέλλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Έάν ύπάρχουν διαφοράι, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμησιν).

- 4) Τὸ ὑνὶ τοῦ ἔυλίνου ἀρότρου ἥτο (ἢ εἰναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (Λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἡ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνὶ (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἔάν εἰναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἑκάστου.

? 11.7.4... μ.1.α.ν... μ.σα.μ.η.τ... ὁ... 1.κ.α.7.4.2.ξ.ρ.4.2.τ.ο.
ὑ.π.1.α.ρ.ι.θ.1.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

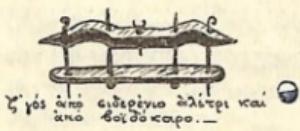

- 6) Ήτα (ἢ εἰναι) κατεσκευασμένη ἐκ ἔυλου ἡ σιδηρεύη

Στ.ξ.ν.ρ.6.1.ξ.ρ.α.ρ.το... — , πρι.ά.γ.ι., αρν.ά.ρ.ε
κ.δ.1.κ.τ.7.ω.τ.ξ.ρ.ω.τ.....

- 8) α) Διά τὸν ἄροτρον (ζευγάρισμα, ὅργωμα) ποῖα ζῷα ἔχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῷον, δῆλο.
ἴππος, ἵμίονος, ὄνος. Πρὸ τοῦ 1.930. φ.ες. καὶ τ.ο.ποι
Μετά τὸ 1930 μόνον ιπποι.
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὅργωμα δύο
ζῷα ἢ ἕν; Μεταφρ. πρὸ 1.930. δια, Φ.Ο.Η.Ζ. ένν.
- 9) Διά τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῷα ἥτο (ἢ εἰναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός;
ιγ.τα.. ἀν.ε.γ.Ι.ε.ο.θ..ο..ο..δ..δ.υ.γ.ρ.ο.

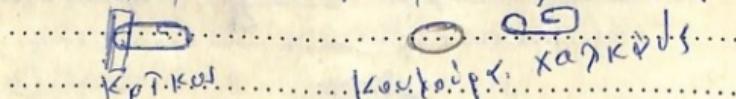

Σχεδιάσσατε τὴν μορφὴν τοῦ παλαιοτέρου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ δινομάσσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λούριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεύ-
λια κλπ.). Παρασκήν. Κοινωνία Α.Ε.Ε. Λαζ

Χρησιμοποιοῦντας διάφορα αντικείμενα.....

- 10) Σχεδιάσσατε ιδιαιτέρως τὴν μορφὴν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας. Ε.γ.να.λ.ε.εν.κ.ρ.α.λ.ρ.α.φ.η.1

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ὅ ὅποις τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλούρι),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὅργωμα; (Σχεδιάσσατε
αὐτόν). Χ.α.κ.κ.ν.λ.ο.γ.γ.κ.ρ.τ.κ.ρ.ο.γ.γ.ν.κ.ο.ν.ν.κ.α.ν.ρ.ε.γ.

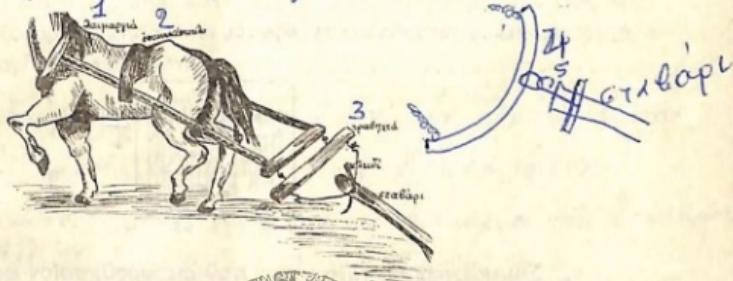
- 12) Απὸ πότε γίνεται τὸ ὅργωμα δι' ἐνὸς ζώου; ..... 1.930 .....

Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; .....

Προσέλοντας μὲν τοιχορ.θ. μετ.γ.ν. μετα.πρ.τ.β.γ.γ.
σιλούκι, λγός --6-- . -

Περιγράψατε καὶ σχεδιάσατε (ἢ φωτογραφήσατε) τὴν σκευήν, τὴν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

Φ.Σ. Κατασκευαστικόν πάντα τούτον τοῦτον
1.. Λευκαριά..... 3.. Τραβηγκάν. 5.. Κονδύλων.
2.. Γαμαράκι..... 4.. Συγόδ..... 6.. Καριδία.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὅργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὀργώνει παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ιδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος), 2) γυναῖκα 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποία τὴν συνάθετιαν εἰς τὸν πόπον σας .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΟΥΗΝΩΝ

Παλαιότερον . . . ανταγωνίστης γυνών . . . οικέτες
μένον . . . οι μέντραι .....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) .....

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

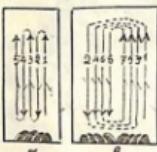
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῷα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὅργωμα μὲν σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῷων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφὴ καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).

Μ.δ. . . Φ.Θ.Ι.Ν.Ι. . . Το.δ. . . Μ.παλιώ. . . π.θ. . . Α.γ.ρ.α.
προσελκυόντα . . . π.θ. . . Κ.ρ.α.τ.α. . . τι.π. . . Κ.ρ.α.τ.α. . . π.θ. . . Κ.ρ.α.τ.α.
Τὴν καπιστρά τέλος τοῦ άγρου, τελοῦ τοῦ άγρου ἀκρού
δὲ προσδέντεται εἰς τὸ χρούλιον τοῦ άγρου τοῦ άγρου

- 4) Σχεδιάσατε πῶς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πῶς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εύθεταν γραμμήν, ώς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);
- .....

ἢ ὁργώνεται περιφερειακῶς ώς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

..... κ.α.γ μα.τ.ε.ρ.ω.

†

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὄργωμάτων τούτων (α, β) είναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὄργωματος σχεδιάσσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ σηροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορες ἡ σποριές, υτάμες, αισαίες, μεσθράδες, κ.λ.π.) ; .....

Πῶς ἔχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; μὲ αὐλακιάν ; .....

..... μ.ε.τ.ε.ρ.α.γ.κ.ι.κ.ι.ν.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον ; .....

- 7) Ποιοι τρόποι ἡ εἶδη ὄργωματος (ἄροτριάσεως) ἥσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. .....

..... ἀ.κα.θ.ό.γ.ω..π.λ.ώ.τ.α.σ.ν.φ.ι..μ.η.κ.ο.ι..π.ο.δ.έ.γ.ρ.ω.δ.
ε.ι.σ..ε.ε.ν.ο.ν..ό.γ.ρ.ό.ν..μ.α.τ.ε.σ..μ.η.κ.ε.ι..θ.η..μ.η.γ.ν.δ.φ.ν.κ.θ
μ.η.κ.ο.σ. κ.ο.ι. π.λ.ά.ν.τ.ο.ι. φ.γ.ε.λ. κ.ο.ι. ε.π. τ.α. δ.ί.ο. μ.α.τ.κ.υ.θ.ν.ε.γ
8 -

Εις ποια δργώματα (σποράς) γίνεται χρήσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. *Αἰ... τὴν... επαρκέ... εἰδε... Ανθρακικαὶ μετα*.

γ) Ἀροτριάσεις (όργωματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα δργώματα ἔγίνοντο (ἢ
γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικήν περίοδον. Πῶς λέ-
γονται (όνοματολογία) τὰ δργώματα αὐτά π.χ. καλλουργιά,
διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ....

*Αἰ... ὁργήματα... Τέ.. πρωτευ.. τὸν.. Οκτώβριον
τὸ.. δεκατέταραν... Νοέμβριον.. ἡ.. Δεκετέτηραν...
τελ.. πρωτον.. Σεπτεμβερίαν.. χωράτικρα.. τα.. πρώταρα
επορά.. ἡ.. θρησκευτικα.. πατριαρχικα.. ειδικα.. μετα*....

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. ('Απαντήσατε όμοιως, ὡς ἀνωτέρω)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ασπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρα-
νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Ἐν.. τέταρτον...

- 4) Πόσα δργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κρι-
θῆς, ἀραβιστίου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν είδῶν κλπ.) καὶ κατὰ
ποίαν ἐποχήν; ...*δεκατέτηραν.. Απριλίον.. Δεκετέτηραν*

- 5) Ποια ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν.
π.χ. τὸ δισάκιον εἰς αὐτὸν περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμ-
βανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; ...*Παλαιότερον
τὸ.. δισάκιο.. σαργάρη.. πα.. επικοινωνία..*

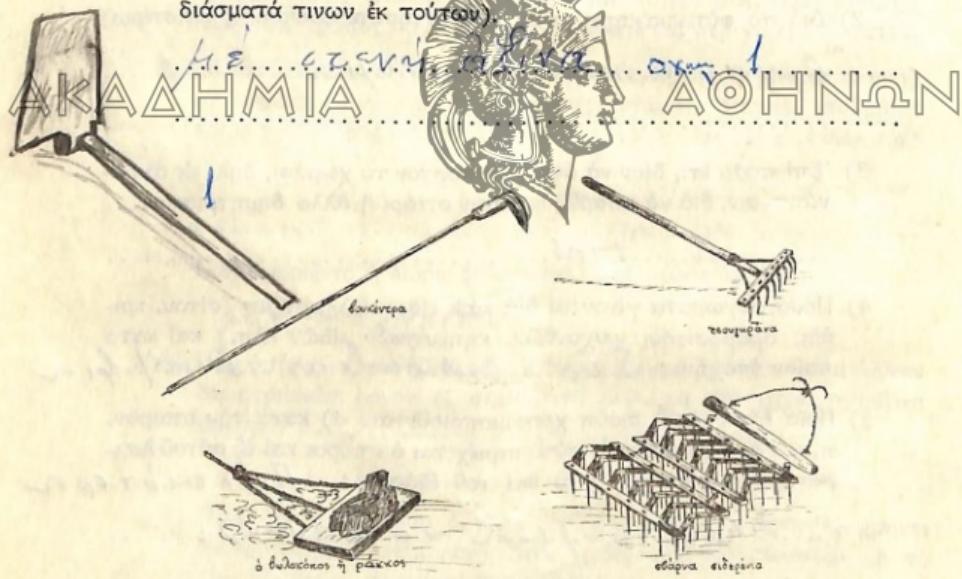
- β) Μὲ ποια γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρί-
ζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ
τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἡ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἡ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρων τοῦ βουκέντρου ἥ μὲ ἄλλον τρόπον; .....

Μὲ... γιν... Γιάννερν.....

2) Γίνεται μετὰ τὸ δργωμα ισοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); .....

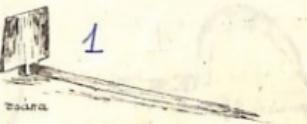
3) Ἡ σκαφὴ μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν δργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπή κ.ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1 - 3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἑκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἥ φωτογραφία. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἥ τοῦ κήπου π.χ. ὁ κασμάς, ἥ τσάπτα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

έκάστου καὶ παραθέσατε ίχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

.....
.....
.....

- 6) Ποια πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγόλάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὅργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ως καὶ αἱ ἔργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

.....
.....
.....

- 7) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σποράν ὁσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφάς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

.....
.....
.....

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμῆλων ἐσπέργοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιὲς (βραγιὲς), καὶ ἄλλως.

.....
.....
.....

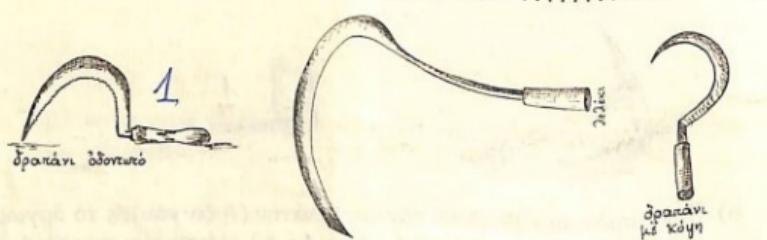
B. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

a. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποιὸν ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ δνομα καὶ ίχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.)

π.χ. μὲ τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....

Μ.Ε.Τ.ε. Α.ρ.ξ.Π.Δ.Ν.Ι..ω.Σ.Π.θ..ε.ρ.γ.Η.δ..1 .....

'Εὰν ἥσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἔργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα τὰ χόρτα (π.χ. το τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Σ.Π.Α.Θ.γ..

Σχῆμα 2

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἔργαλείου ἢ το ὅμολή ἢ ὁδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). .....

Σχῆμα 3

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἡ φωτογραφήσατε αὐτήν). 'Ο σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; .....

...χ.ε.ρ.σ.ρ.λ.η..δ.ρ.α.θ.ρ.ν.. ..

...ο..α..ι..ν..η..ρ..ο..η..α..κ..ρ..ε..θ..!..δ..ρ..ε..π..ν..ο..ν.. ..

5) Ποιος κατεσκεύαζεν αύτά τά θεριστικά έργαλεία (π.χ. τά δρεπάνια κ.ά.) ..... π.χ. μ.ρ.ουρ.γιώς.....

6) Ήτο παλαιότερον (η είναι άκομη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δῆλος δι’ ἐκριζώσεως καὶ ὅχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ δόσπριών (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζῷων (τῆς ρόβης κλπ.) ..... π.χ. αιδ.ερεμ..ν.ον.ι.ε.ν.τ.ε.ρ.ο.ν.ο.κ.λ.

β.' Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποιὸν ὑψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἔθερίζουσι (ἢ θερίζουσι) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτέρὸν μέσον ὁ σῖτος, ἢ κριθή, ἢ βρώμη, ἢ σίκαλις κλπ. .... π.χ. μ.ρ.ουρ.γ.ο.ν.τ.ε.ρ.ο.ν.ο.κ.λ.ους των..κ.α.θ.ε..γ.ι.λ.ο.ν. .... π.χ. ο.ρ.ο.γ.ο.ν.τ.ε.ρ.ο.ν.ο.κ.λ.ους των..κ.α.θ.ε..γ.ι.λ.ο.ν. .... π.χ. ο.ρ.ο.γ.ο.ν.τ.ε.ρ.ο.ν.ο.κ.λ.

2) Οἱ στάχυες ποὺ ἔμεναν (ἢ μενούν) εἰς τὸ χωράφι μαζὶ μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ.....ΑΘΗΝΩΝ

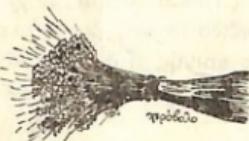
3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἀλλοπρόσωπα (γυναικεῖς ἢ παιδιά), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπὸ σύντονος τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χεριές, χερόβιολας) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; ..π.χ. μ.ρ.ουρ.γ.ο.ν.τ.ε.ρ.ο.ν.ο.κ.λ.ους....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὅμοι; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; "Οπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εύρισκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) ..π.χ. μ.ρ.ουρ.γ.ο.ν.τ.ε.ρ.ο.ν.ο.κ.λ.ους....

Π.χ. μ.ρ.ουρ.γ.ο.ν.τ.ε.ρ.ο.ν.ο.κ.λ.ους....π.χ. μ.ρ.ουρ.γ.ο.ν.τ.ε.ρ.ο.ν.ο.κ.λ.ους....

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζὶ δράγματα; Πολλοχοῦ καλοῦνται ἀγκαλιές.

.....*Δ.ε.μ.ά.τ.ι.α*.....

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποῖοι θερίζουν: ἄνδρες καὶ γυναῖκες; 'Υπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἀπὸ ἄλλον τόπον καὶ ποιον;

.....*Ανδρ.ει...καὶ...γυναῖκες...Ἐρχονταί.*

.....*Ἐργάται...ἀρά...ἄρα...ἀρά...ἀρά...ἀρά...ἀρά...ἀρά.*
(*Ἐργάται...σεργάνεις...επλαγχίδες...Ὀρμητικά.*)

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι μὲν ἡμερομίσθιον (μεροκάματο), ἢ κατ' αποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ εἰς χρήματα ἢ εἰς εἶδος; Τὸ δὲ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ φαγητοῦ; (Παραθέσατε μὲν τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν εἰς τὸν τόπον σας ονοματολογίαν)

.....*Οὖται...ἐργάται...εργάται...εργάται...εργάται...εργάται...εργάται...εργάται...εργάται...εργάται...εργάται...εργάται...*

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύλαξιν, ἵδια τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν; 'Επίστης κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλλοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἢ μέση των);

.....*Ο.α.δ.ε.ν.*.....

4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; . . . . .

Σ.ι.τι.θ.η.γ.. π.ά.ρ.χ.ι.. Γ.ο.ν.ν. τ.ή.ρ.ε.τ.. Δ.α.ν.τ.ε.ρ.. ε.τ.
Π.λ.α.σ.σ.α.ν.. Τ.ε.μ.π.λ.μ.. . . . Ι.ά.τ.θ.σ.τ.ο.ν.. . . .

5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικά τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Τρα.γ.υ.σ.μ.ε.σ.α.ξ.τ..

κ.ο.ι.. τ.ρ.α.γ.υ.σ.μ.ε.σ.α.ξ.. ε.ι.. λ.γ.φ.ρ.ε.λ.. π.α.π.ι.κ.ε.λ..
τ.ρ.ε.γ.ρ.ε.λ.. ο.ι.. π.λ.α.ρ.χ.ι.. Γ.ο.ν.ν.. α.ν.τ.η.δ.η.τ.. π.ά.. τ.ρ.α.γ.ρ.ε.ν.λ..
π.. λ.α.τ.ω.. ε.π.ε.. κ.α.ρ.π.ο.. τ.ο.χ.η.ν.. κ.ρ.α.σ.σ.ν.λ.. . . . -)

6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἔνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυς ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τίνας τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυρεῖδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυς πλέκουν σταυρὸν ἢ φάσμαν, τὴν ὅποιαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἴθισμον Κατερίνα .. Ν.ε.λ.ε.ν.ε.ρ.ε.ν.. τ.έ.λ.ε.ρ.ε.γ.γ.ε.ν.α..

κ.α.θ.α.ν.τ.ε.λ.. κ.ι.ν.ρ.ι.ν.τ.η.θ.. γ.ε.ν.ν.ο.ά.. κ.ε.ι.. τ.ε.π.α.ν.λ..
τ.η.σ.. γ.ν.δ.. σ.λ.μ.ι.τ.η.. β.ε.γ.γ.. ε.ρ.ά.χ.ν.α.. μ.ο.ι.. π.ε.ρ.ο.ν

τ.ε.ό.. ε.ρ.α.π.ά.ν.ι.α.. π.ρ.α.. τ.ά.. π.λ.ε.ω.. ε.ρ.ε.ρ.ο.

δ.ρ.ρ.π.α.ν.ι.. κ.ε.ρ.γ.ω.δ.η.. ε.π.λ.. χ.ω.φ.α.. Ζ.ε.γ.γ.γ.. π.ώ.ι.
Θ.ό.ι.. π.α.θ.ε.ν.γ.. ὁ.. κ.ί.τ.α.χ.ά.σ.. λ.ε.ν.. ἐ.κ.ε.ί.ν.ο.. τ.ό.. Ἄ.τ.α..

δ.' Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

1) Πότε ἔγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἦτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; . . . . .

Σ.ε.γ.ι.. ν.ε.τ.ο.. κ.α.τ.. γ.ι.. ν.ε.τ.ο.λ.. ἀ.μ.έ.σ.ω.σ.-

.....

.....

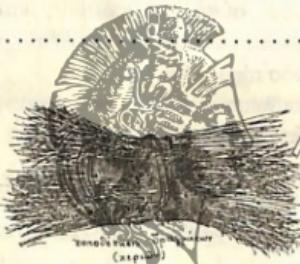
2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυς καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ώς χερίες, ἀγκαλίες ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἔχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τὸ δεμάτιασμα... ἐχίν.ετο... ἐπάσ... ἐργαλεῖα
ἢ τὸν νοικακυρνικόν. Τριάντα... πέρισσα... περισσότεροι
ἀγοῦ τὰς... ἐκανε... δεμάτια... τὰς... ἐπάνω. μ.έ.
δεματικού... ποι... τὰ... ἐγκανεν... ἐπ... τὰ... π.δ.ον
τὸ σιτάρι... διαλύσαντα... τ.κ... μακρικό... κοιλιώ-

ρ ἢ στριγυο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ίδιαν θέσιν ἢ συνεκντρώνοντο εἰς ώρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἄγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

Ἀρ.ν.ε.το... εἰ... πον. παρ.εν... ὁρ.δια.η
π.λαγ.ια.τ.κ... π.ζ. π.ονα... εν.η... 4... 6... 8... 10
μ.οι.σι.

ε.' Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

1) Ἀπὸ πότε ἥρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; 1945

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. Σι... εἰ. λα. κ. κ. α. σ

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ή γίνεται) ή ἔξωγωγὴ (βγάλσιμο) τῶν γεωμήλων ἀπό τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον η μὲ ἄλλουν τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν η φωτογραφίαν. Μ.ε... σ.κ.α. πενίμε... κα.τ!.. ψ.ρ.χ.ζ

μ.ε.. σ.ρ.α.τ.ρ.α.ν.. Κ.π.η.τ.α.

στ.' Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ Ν

1) Εσυνηθίζετο πραλαιότερον η διαστροφή τῶν ζώων καὶ τῶν χειμῶν με ἔπρω χόρτο (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκεν); Εάν ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο η καλλιέργειά του, ἔπειτα η κοπή, η ξήρανσις καὶ η φύλαξις αὐτοῦ.

.Β.Ι.Κ.Ο.Υ.. Σ.Ε.Π.Η.Ρ.Ε.Τ.Θ.. Ε.Ν.Ι.Θ.Ι.. Τ.Α.Ν.. Ο.Γ.Ι.Ψ.-

Δ.Α.Ρ.Η.Π.Ι.Σ.Τ.Θ.. Τ.Α.Ν.. Δ.Α.Γ.Ρ.Ε.Τ.Θ.. Σ.Ε.Κ.Ι.Π.Τ.Τ.Θ.. Ε.Ι.Φ.. Κ.Γ.Δ-
Δ.Ι.Σ.Ε.Π.Ι.Θ.Θ.. Ζ.Ψ.Θ.. Σ.Σ.Δ.Τ.Θ.. Σ.Ε.Σ.Θ.. Δ.Ι.Ν.Ε.Θ.Θ.. Ε.Ι.Ν.Θ.. Σ.Ι.Θ.. Η.

1 Η.Γ.Ι.Θ.Υ.. Κ.Α.Υ.. Δ.Ι.Φ.. Κ.Α.Σ.Θ.Ι.Θ.. Σ.Ξ.Ι.Θ.. Λ.Ι.Θ.. Μ.Π.Δ.Θ.Ε.Μ..

Η.Λ.Γ.Θ.Ε.Τ.Θ.. Δ.Σ. Ι. Σ. Τ. Α. Δ. Α. Θ. Δ. Υ. Κ. Α. Σ. -

2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σαγὸς καὶ μὲ ποιὸν ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). Κ.Δ.Λ. Δ. Λ. Κ. Σ. Η. Ρ. Ι. Σ. Ζ. Φ. Α. Δ. Τ. Β. Ι. Ζ. Ζ. - Τ.Θ. Μ. Α. Φ. Σ. Ι. Ζ. -

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα η φωτογραφίας)

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἔχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετά τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Ξέρω με τι αποτέλεσμα... καθώνια...
[ ] επικοινωνία... από την έλληνα μηδένα... ή διένεγκο
διάφορη μεταφορά...

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- a.' 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Παραχρήστηρον, εἴη... αἱ λιμναῖς οὖτε μηδέν
εἴη, τούτη μηδέν.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χῶρος ὃπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμὸν δεμάτια. Εἰς τινας τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθετησίς εἰς σωρόν: Υπάρχει καθωρίσμενος τρόπος τοποθετήσεως;

Εἰ... Θεμωνιά... Γίνεται τὸ θεμωνιό^ν
VI αριθμός της προστάσιος, οὗτος τὸ θεμωνιό^ν

- 3) Υπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμὸν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἔγινετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χῶρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἀλώνι;

Υπῆρχεν... οὐ πομπικόν, αἱ λιμναῖς...

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; Ηλιαχρίστηρον, οὐδέποτε...

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἐὰν τοῦτο ἀνήκῃ εἰς πολλάς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δῆλη. μὲ ποιαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Ο.γ.ν.κ.δι...θα.μία.μ.αν.αν.θ.ι.ν.ο.γ.ε.ν.α.α

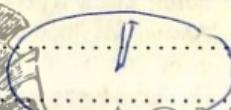
- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; .....

Απὸ 2.ο/Ιουνίου.....Τ.ελ.Ο/λαυθ.Ι.ο.ο. ....

- 7) Εἰδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (μὲ δάπεδον ἔκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἑκάστου καὶ παραθέσατε σχέδιασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

χ.ω.μ.α.γ.ά.χ.ω.ν.ο.ν. ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑ

- 8) Πῶς ἐπισκεύάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστοῦ ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἔκ χώματος ἢ συνήθως βιάζεται μείγματος κόπρου βιοῶν καὶ ἀχύρων) .....

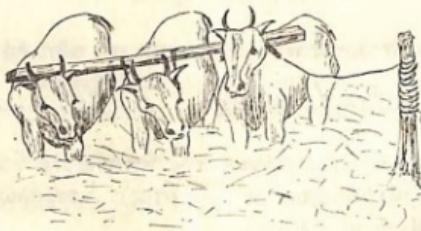
- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἀλωνισμοῦ γίνεται ὀρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ὄλλον.

Τολεθειωνται... γένεσιν πεν... εἰς λανθράν-
δου... διατη... λανθράντον... εἰς τὸν τόπον μ.τ.

ε.ταχ.ερ.ο. ....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποι-
ήσεως ζῷων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

a) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποιησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῷων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιοῦ ἐνίλινος στῦλος, ὕψους δύο ὡρῶν (κολούμπενος στηγερός,
στρούλουράς, δουκάνη, βουκάνη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὅποιου ἔξαρτών-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ συντέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἔτερον ἄκρον τῶν τὰς ζῷα, ὡστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Ο...α.τ.α.γ.θ.γ.ι.ν.ε.τελ..μ.ε...γ.ι.π.ο.ν.ε...
κατό...τὸν...δινα.έρω...περιγράφειν....

b) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ὄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῷα; (Εἰς τίνας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλείες,
σί ὅποιαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζῷων. Εἰς ὄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τὸν τρόπον τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῷα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὅποιον σχηματίζει θηλείες περὶ τὸν
λαιμὸν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἔνα ἢ τὸν ὄλλον τρόπον, παρασέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἡ ἴχνογραφήματα).....

Παλαιότερον. ε..άλ.ων.ορ.ώ..τερίγ.ετρ.μ.έ.σλογ.α.

Προσ.ε.ε.λ.ν.η.ν.τα.τα.μ.έ.Θη.ν.δ..α.π.τ.π.τα.μ.έ.ν.ε.ν.

δ.ά.θ..δ.χ.ω.ν.τ.δ.ε..(ε.π.λ.ω.π.τ.ρ.ι.ά.). προσ.ε.ε.ε.π.τ.τ.τ.τ.θ..θ.κ.ν.λ.ο.ν.ε.ε

ν.ν.ν.τ.ε.γ.ν.ρ.ι.τ.ε.τ.π.ρ.ο.τ..τ.ε.ν.ε.τ.ν.χ.ε.ρ.ο.ν.ν. ....

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανίς εἰς ἐν τεμάχιον ἡ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὡπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἔλασμάτων ἡ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἔξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἔζευγμένων ζῷων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἄπαντας εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχάνημα ἡ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἡλωνίζοντο (ἡ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἀλωνιστικὸν μηχάνημα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὅσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἥλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῷων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .....

Δεν... μ.π.τ.ε.χ.ε.....

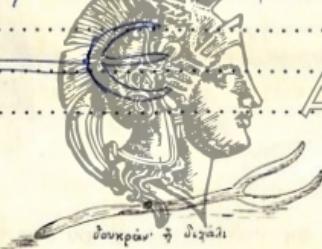
- δ) Άπο ποίαν ώραν τής ήμέρας ἀρχίζει ο ἀλωνισμός, κατά ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην. ; .....

Από... 9^η μ. πρωινή μ. εχρι.. 3. μ. μ.....

- 12) Ποια ἄλλα ἀλωνιστικά ἔργαλεία εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ δποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὁδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): .....

Τό... δικράνη... διχάλι... μορφής.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ.....ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἔρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῷα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχάνημα τοὺς ἀκόπους στάχυς ; .....

π. Α. Ζ. Η. Κατ... γ. υρ. Ι. Σ. Ε. Ν. Δ. Χ. Α. Τ.

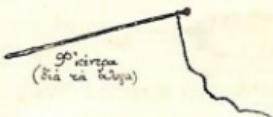
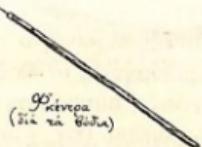
τ. θ. Ζ. Ζ. Α. Χ. Υ. Σ. ....

- 14) Ἡτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν δδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι: ἄλλαχοῦ φ' κέντρο). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἢ κατασκευή της ; (Σχεδιάσσατε τὴν ράβδον αὐτῆν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα) .....

Παρ.: αλμ. η... δ. ζ. ζ. η. η. Β. Ι. Τ. Β. Ζ. ....

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ, ἥλωνίζοντο καθ' ἡμέραν .....

.....
Σέν... έχει μικρό πάνυ αρκείαν .....

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπόν; (ἐν Κρήτῃ: μάλαμα)

.....
Σένι μια .....

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν: ὁ Ἰδιος ὁ γεωργός μὲν ἴδικά του ζῶα ἡ ὑπῆρχον (ἡ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδίκοι ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. τσεπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνισταίς καὶ ἀγωγιστες), οἱ ὅποιοι εἶχον βρόιτα ἡ ἀλογά καὶ συνελάμβανον τὸν ἀλωνισμὸν .....

ΑΚΑΛΗΜΑ ΛΟΓΗΝΩΝ
Ο... μερ... δ... γ... ρερ... φ... τη... καλα... ε...
βενιθικην. (δανηροφατε) κατ... ειλασι... γ... τη...
γ... ε... ει... λ... ω... ναρονια... η... π... π... α... μ... γ...

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲν ζῶα καὶ μὲν ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ὅλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲν χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἡ μὲν ὅλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

.....
Ο.χ.1 .....

- 19) 'Ο κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του; .....

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου.
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

“Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; ‘Ανελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ’ ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλούντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων πάραγωγῶν;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 ‘Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ’ εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων; (Περιγράψατε λεπτο-
μερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς,
παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) . . . .

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῷων, ὡς ἐπίστης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου,
ἐτραγουδοῦντο τραγούδια; Ἐὰν ναί, ποιᾶ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μῆπως ἔλεγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν
συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας; . . . .

641

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μῆχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.
Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.) (Περιγρά-
ψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) . . . .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ . . . . ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν
Αίτωλίᾳ: λειδόμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Μὲ τοῖον ἔργολειον σωρεύεται
τὸ λειδόμα διὰ τὸ λίχνισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην:
θρινάκι, εἰς Αίτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, δλλαχοῦ: δικιργιάνι)
καὶ ποιῶν τὸ σχῆμα αὐτοῦ. . . .

Δικριάνα . . . Ιαρ. τὸν επειρ. μὲ τὸ δικριάνη

Ο σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπόν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ο... ο. ω. ρ. φ. έ. χ. ε. ι. ο. χ. θ. μ. γ. ζ. ο. η. μ. α. κ. ε. ε. ....

- 2) Μὲ ποῖον ἑργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο: φτυάρι, θρινάκι; Ιχνογραφήσατε τοῦτο.....

Μ. δ. π. ὁ. δ. ε. κ. ρ. ι. ζ. ν. / ... ώ. ε. η. π. ρ. ρ. α. μ. φ. Ζ. Η.
. ο. ζ. ι. Ι. Α. ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει) ἀνδρας, γυναικας εἰδικὸς λιχνιστής ἐπ' ἀμοιβῇ;
..... αν. δ. ρ. ε. γ. .... κ. ε. ο. i. .... γ. η. ν. ο. ο. ι. .... κ. ε. ε. γ. ....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινας τόπους καλοῦνται: κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπός ἀπὸ τοὺς κοντύλους ἢ τὰ κόμπια; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῷων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ;

κ. ο. Τ. δ. ε. Χ. Ζ. .... Τ. δ. λ. η. .... κ. η. ο. ι. ο. ά. η. η. .... η. η. ....
. Σ. η. ι. Ν. η. .... ρ. ο. η. θ. λ. η. ....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζῷων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο; Πῶς λέγεται; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαθούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο . . . .

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ὅχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; . . . .

Διέ... π.εταράξια ποτα... μ.ε... γ.τ.ι.α.ρ.ο. . . Ο. Καρ. Γ.ώ.
Π.ε.γ.γ.α.. μ.α.κ.ρ.υ.. τ.ε.ρ.α.. κ.ω.ι.. π.χ.. κ.ο.ι.σ.α.ρ.α.ρ. ο.ρ.μ.ι.ο.τ.ε-
ρ.α.. π.ρ.ό.. π.δ.. π.ά.χ.υ.ρ.ω.. ὁ.π.ό.τ.α.. τ.χ.. τ.ρ.ε.θ.ο.μ. . . δ.ι.τ.. ο.κ.ο.ύ.π.ο.γ.
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀποικρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὑλῶν ὑπὸ γυναικός διὰ σαρώθρου; ἢ διὰ ἄλλων μέσων, ώς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ διπάς διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὄπλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἣν παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

.....
διάλ.. αρχαίλρ.ον. (Ιαγενιάτ.) ..ν.πό.. χνν.ρι-
κάδ.

7) "Οταν ἑτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπός σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποιὸν ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ;"

Ο.. ανρ.ό.ρ.αχηματι.β.εται. δ.ν.. ε.ο.δ.. ε.η.γ.ρ.ο.ρ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΛΟΗΝΩΝ

τῆς παν. Έρ.ο.ι.ον.. π.ο.. υ.π.α.ρ.ε. μ.έ.. τ.ό.. π.λ.τ.η.π.ο.ρ.
μ.έ.ρ.ο.ι.. π.ρ.ό.μ.. π.ά.. α.ν.α.. Ο.. Γ.ω.ρ.γ.ό.. κ.ά.ν.ε.. τ.ό..
σ.η.μ.έ.γ.τ.. τ.α.δ.. θ.τ.ι.γ.ρ.ο.δ.. Β.α.δ.ε.ι.. δ.ι.. γ.γ.. ε.π.γ.ρ.ι.θ.. σ.ι.. τ.ο.υ.. θ.
Τ.ο.. α.γ.ό.. ή.γ.ω.ν.. κ.α.ί.. α.θ.κ.ε.γ.ο.ι.. Κ.α.λ.ο.γ.. γ.γ.ω.ρ..

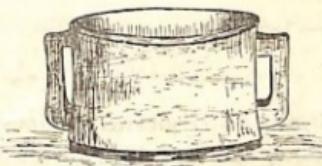
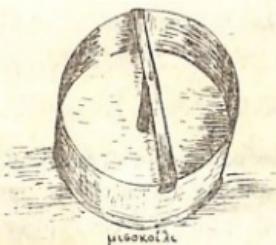
8) "Αλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπός (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. Ο.. γ.γ.ω.ρ.γ.ό.. μ.έ.τ.ρ.ρ.. τ.ο.κ.. έ.ν.ρ.ο.κ..

μ.έ.. τ.ό.. γ.γ.η.ρ.ι.. Α.η.δ.ε.ι.. ά.ν.ο.ν.. γ.ρ.. δ.ν.. δ.ο.γ.γ..

γ.χ.ε.. λ.ι.ν.δ.ι.ο.ε.γ.. μ.. γ.γ.ι.ε.ν.. π.α.δ.. γ.γ.ι.κ.ρ.ι.ο.δ.. ε.λ.. π.ε.ρ..
σ.ω.ρ.ό.ν.. π.ό.α.α.. φ.φ.ρ.α.π.μ.ι.σ.τ.ε.γ.. σ.ι.τ.ο.ύ.ρ.α.. σ.λ.ά.. κ.α.ρ.γ..
(γ.θ.ρ.π.ω.μ.η.ρ.. = Τ.ο.ο.. κ.ι.θ.γ.) .....

γ'.1) Ποῖαι ὁφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ὀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἡτο ἡ συνήθεια. "Ηρχετο δ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποιὸν μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του είς όκαδας, είς κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ίχνογράφημα αύτοῦ βλ. κατωτέρω σχετικάς εἰκόνας).....

- 2) Ποια ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἴδος εἰς τὸ ἀλώνι;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,

γ) τὸ γυφτιάτικο,
δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μετρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ίχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

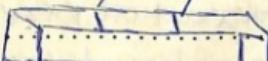
Καταβάλλεται σε γλυπτού

1. Αραιόρος ἀσ. γ. θηλεύ. τι. πρωτογενήν
α. ε. ι. δ. α. - 2. ο. δ. ν. τ. ανεκέλ.

- 3) Ποῦ ἀπεθηκένετο κατόπιν ἡ παραγωγὴ (ό καρπός) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς ειδικῶν λάκκων; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

Στ. ἀμπάρι (Καλανι.)

- 4) Τὸ ἀχυρόν πού ἀπεθηκένετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἢ ἀποθή-

κευσις εις την ύπαιθρον ; Στις... τ.όν... ἐχ.ν.ρ.ώ.ν. (ἀποδιήγ.)

- 5) Πῶς ἔγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; . . .

Μετετρέπεται στάχυς σε αλώνισμα.

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων, τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἴκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; . . .

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ σύτη ; Ποιον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται, πρὸς πρῶτον στοιχὸν καὶ ἐπὶ τρίτον χρόνον ; . . .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ύπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἐσπέρας 23 Ιουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ιούδα), ἐσπέρας τῆς 31 Αύγουστου κλπ.)

Πλεκτὴ... 23 Ιουνίου.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ώραν καὶ εἰς ποιὸν μέρος ; . . .

1) Την αναφέρω περ. πάλαι καὶ κτιριακήν
αγρούν. 3 μ.μ. Κατσικεν. Φετού. ομιλ. αμφ. περ. Ιούν
καὶ άνθητος. μολ. πατ. δικ. οικ. κατ. δ. προβ. ημερ.

2) Την 23 Ιουνίου. Άναποτελούμενή εἰν τῇ στρω-
δρόμικ καὶ τὰς ουδούς -

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανὸς κλπ.).....

.....κάκυ. μέρος τοῦ προσώπου.....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν παιδιά, ἥλικιωμένοι, ποῖος ὅλος ; .....

.....παιδί.

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναι, ἀπὸ ποιῶν μέρος ; .....

.....τ. π. 23. ουνιόν, π. παιδί.

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....Συγκέντρωσις.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον έτια κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα .....

.....23. ουνιόν. κρότοι. Θρύλος.....

Πάρκις.....κρότοι.....

2) Πηδήμαστα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφὴ λεπτομερῆς)

- 3) Τί καίονται εις τάς πυράς αύτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιᾶς κλπ.) ....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

- 4) Καίονται (ἢ ἔκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

Στήντε... δέκα... πάσχα... τοῦ... Ιούδα... Εγκριθεῖτε... δικ
Χόρτων... νεατών... κροτωνίδων... μικρών... γρανάτων... παρθενών...
καὶ τηγανών... ή τούριδών... ταχινών... παρασκευών... παρασκευών...
μετέκροτων —

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΔΗΜ. ΕΚΠ/ΣΕΩΣ
ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ
ριθ. Πρωτ. 879

Ἐν Κυπαρισσίᾳ τῇ 17η Μαρτίου 1970

Πρέσ

Τό Κέντρον Ἐρείνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας
τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν
Ἀναγνωστοποίησιν Ι4

Ἄθηνας

"Ἐχομεν τὴν τιμήν εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ἵπ' ἀριθμοῦ 55584/28-5-1969 ἔγκυιλίοι διαταγῆς τοῦ 'Ὑπουργεῖον' Ἑθνικῆς Παιδείας, νά ἐπιστρέψωμεν ἵνα τινα τριάκοντα ἑννέα (39) ἐκ τῶν τεσσαράκοντα (40) ἀποσταλέντων ἡὗν διά τοῦ ἀπό 10-II-1969 ἐγγράφῳ σας, ἀντίτιτα 'Ἐρωτηματολογίοι' Ἑλληνικῆς Λαογραφίας σιντηπεληρωμένα παρὰ Διδ/λων τῆς Περιφερείας ἡὗν διὰ τὰ καθ' ἄλλα.
Τό ἔν (I) ἐκ τῶν τεσσαράκοντα (40) ὑπεβλήθη ἡὕν ἀπ' εἰδεστας παρὰ τοῦ Διειθιστοῦ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Φοιδίας Τριφυλίας.-

Μετά τιμῆς

Ο

Ἐπιθεωρητής

"Αγγελος Σαφαρίνας